

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18,95/18 ,95/18-др.закон и 94/2024-др.закон) утврђена је обавеза израде стратешке процене утицаја на животну средину у области просторног и урбанистичког планирања, с тим да јединица локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности, одређује врсте планова за које се израђује стратешка процена утицаја на животну средину.

Скупштина Града Новог Сада донела је Одлуку о одређивању врсте планских докумената за које се израђује стратешка процена утицаја на животну средину ("Службени лист Града Новог Сада", број 48/09), којом је предвиђено да се за планове генералне регулације насељених места израђује стратешка процена.

Градска управа за урбанизам и грађевинске послове донела је Решење о изради стратешке процене утицаја Одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ на животну средину, бр. V-35-286/24 од 24.05.2024. године.

Овим решењем дефинисано је да се приступа изради стратешке процене утицаја Одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ (делови грађевинског подручја уз насип) на животну средину, као и да ће Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину бити изложен на јавни увид заједно са Нацртом плана.

Циљ израде стратешке процене утицаја је да се утврди утицај планираног решења на животну средину, у циљу утврђивања смерница за заштиту животне средине, којима ће се обезбедити заштита животне средине и унапређење одрживог развоја сагледавањем свих негативних промена у просторно-функционалној организацији.

Извештај о стратешкој процени утицаја Одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ (у даљем тексту: план) урађен је у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 94/24).

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. Кратак преглед циљева и садржаја плана

Циљ израде и доношења Плана је преиспитивање важећег планског решења у делу који се односи на намену простора у блоковима уз насип на којима ће се утврдити режим заштитног појаса насипа. Из тог разлога, планираће се нове, примерене намене (спорт и рекреација и заштитно зеленило) на оним парцелама које се својим положајем већим делом налазе у овој зони.

Остале парцеле планираће се за намене породичног становања и саобраћајне површине за које ће се дефинисати примерени плански параметри.

2.2. Веза са плановима вишег реда и другим плановима

Плански основ за израду Плана чини Просторни план Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 11/12 и 19/21) (у даљем тексту: Просторни план) којим је утврђено да се предметни простор налази у грађевинског подручју насељеног места Ковиљ за који се обавезно израђује План генералне регулације.

Од утицаја на планско решење је и важећи План генералне регулације насељеног места Ковиљ („Службени лист Града Новог Сада”, број 8/19) (у даљем тексту: важећи План генералне регулације), студије и анализе релевантне за обухваћени простор, као и услови од надлежних институција.

2.3. Концепција просторног уређења

Концепт уређења предметног простора се ослања се на урбанистичко решење важећег Плана генералне регулације уз усаглашавање са условима заштите насипа и стањем на терену.

Утицај на концепт просторног уређења има постојећи мелирациони слив јужно од планског подручја. Мелирациони слив је еколошки коридор, а зона његове заштите, која ће бити у обухвату Плана, дефинисаће се према условима надлежних институција.

Претежне намене простора су породично становање, спорт и рекреација, заштитно зеленило и саобраћајне површине.

За намену породичног становања планираће се оне парцеле које већим делом своје површине могу задовољити услове за изградњу објеката главних и помоћних објеката на парцели у овој намени. Правила грађења за ове парцеле биће усклађена са правилима и смерницама који су дефинисани у важећем Плану генералне регулације.

На парцелама које се својим положајем налазе у целини или већим делом у зони заштите насипа биће планиране за спорт и рекреацију, или ће се припојити суседним грађевинским парцелама породичног становања, у посебном режиму. Ове парцеле ће се утврдити као површине јавне намене и биће уређене тако да омогуће активно или пасивно бављење спортом и рекреацијом.

Парцеле које се у целини налазе у зони заштите насипа а које се својим положајем и величином не могу се припојити ни једној суседној парцели других намена, планираће се за заштитно зеленило, у функцији одмора и рекреације.

Планом ће се задржати до сада планиране саобраћајне површине.

Табела број 1: Оквирни биланс површина

Намене површина	површина (ha)	(%)
Породично становање	316,21	57,66
Спорт и рекреација	12,47	2,27
Заштитно зеленило	8,4	1,53
Саобраћајне површине-улице	97,18	17,72

2.4. Карактеристике животне средине и разматрана питања и проблеми из области заштите животне средине у плану

Животна средина, као специфичан медијум у коме се одражавају последице свих човекових активности, мора се посматрати у оквиру ширег друштвеног контекста, односно укупне социјалне, привредне и економске ситуације. Процес интегрисања животне средине у друге секторске политике омогућује усклађивање различитих интереса и достизање циљева одрживог развоја.

У току израде Плана, разматрани су бројни постојећи и потенцијални проблеми животне средине и предложена су адекватна решења која ће регулисати или пак ублажити постојање истих:

1) Утицај саобраћаја на аерозагађење

Бука је специфичан вид аерозагађења. Познато је да су моторна возила један од главних извора буке у коридорима саобраћајница. Као најзначајнији извори буке су: издувни и усисни систем, рад мотора и механичка бука, систем за хлађење, грејање, проветравање, пнеуматици, аеродинамичка бука и др.

Имајући све ово у виду, приликом израде Измена и допуна Плана узет је у обзир утицај саобраћаја на животну средину и прописане су одређене мере којима ће се смањити аерозагађење, као и повећани нивои буке предметног простора.

2) Утицај отпадних вода на животну средину

Квалитет воде мелиорационих канала погоршава се услед директног изливања отпадних вода. Подземне воде знатно се загађују уколико постоји директно упуштање непречишћених отпадних вода у подземље.

Изменама и допунама Плана решава се инфраструктурно опремање предметног простора, а самим тим и проблем одвођења отпадних вода, али и дефинишу одговарајуће мере заштите, како површинских тако и подземних вода.

3) Заштита природних добара

С обзиром на специфичан положај предметног простора у односу на локални еколошки коридор (мелиорациони слив „Дунавац“) и СРП „Ковиљско-Петроварадински рит“, мере заштите природних добара ће се дефинисати у складу са условима надлежног Покрајинског завода за заштиту природе.

Приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

Овом стратешком проценом, у складу са донетим Решењем о приступању изради стратешке процене утицаја предметног плана на животну средину, нису разматрани прекограничним утицаји, из тог разлога што нема планом предвиђених садржаја у простору који би у току експлоатације својим технолошким поступком могли имати прекограничне утицаје.

2.5. Приказ планом предвиђених варијантних решења у контексту заштите животне средине

Предметним Планом нису предвиђена варијантна решења.

На основу чланова 13. и 15. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, у Извештају су разматране две варијанте: варијанта да се План не усвоји и варијанта да се План усвоји и имплементира.

Укупни ефекти Плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и решењима плана. Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало усвајање или неусвајање предметног плана, стратешка процена се бави разрадом обе варијанте.

Детаљнији приказ варијанти дат је у поглављу 5.

2.6. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама

За потребе израде Плана услове су доставиле следеће институције и предузећа:

1. Јавно комунално предузеће "Водовод и канализација", Нови Сад,
2. Јавно водопривредно предузеће "Воде Војводине", Нови Сад,
3. Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије "Електровојводина" д.о.о., Електродистрибуција Нови Сад, Нови Сад,
4. Јавно предузеће "Србијагас", Нови Сад,
5. ЈП "Електромрежа Србије", Погон преноса "Нови Сад",
6. Јавно комунално предузеће "Градско зеленило", Нови Сад,
7. Јавно комунално предузеће "Чистоћа", Нови Сад,
8. Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада,
9. Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад.
10. Телеком Србија, Предузеће за телекомуникације а.д.

Достављени услови уграђени су у планско решење.

3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ПЛАНА

3.1. Природне карактеристике

3.1.1. Геоморфолошке одлике

Подручје плана обухвата простор лесне терасе и алувијалне равни. Простор лесне терасе је благо заталасан, а микрооблике рељефа чине уске и издужене греде и плитке утолеглице између њих.

3.1.2. Инжењерско-геолошке карактеристике и погодност терена за изградњу

Према категоријама погодности за градњу, обухват плана спада у терене средње погодне за градњу, носивости од 1,0-2,0 kg/cm² (могућа градња лаких објеката, уобичајених конструкција). и терене врло непогодне за градњу чија је носивост мања од 0,5 kg/cm².

Литолошку класификацију простора у обухвату Плана чини: преталожен лес, уништена лесна структура, повећан садржај песковите фракције; у односу на лес, кохезија је смањена, и мањим делом седименти старих бара и мочвара, богати органским материјама, који су фино песковити и глиновити, врло стишљиви.

Подручје измена и допуна спада у зони штетног утицаја подземних вода на градњу.

3.1.3. Педолошка структура

На простору плана заступљени су следећи педолошки типови земљишта.

- алувијално земљиште (Флувисол) песковито, иловасто забарено и заслањено,

3.1.4. Сеизмичке карактеристике

Сеизмичке карактеристике условљене су инжењерско-геолошким карактеристикама тла, дубином подземних вода, резонантним карактеристикама тла и др. факторима.

Према карти сеизмичке рејонизације Србије простору у обухвату плана налази се у зони осмог степена MCS скале.

3.1.5. Климатске карактеристике

Клима је умерено-континенталног типа са карактеристикама субхумидне и микротермалне климе. Главне карактеристике овог типа климе су топла и сува лета са

малом количином падавина, док су зиме хладне, са снежним падавинама. Пролећни и јесењи месеци су умерено топли и одликују се већом количином падавина.

Временска расподела падавина се карактерише са два максимума: јули 72,8 mm/m² и децембар 58,5 mm/m², и два минимума - март 35,3 mm/m² и септембар 33,4 mm/m², при чему је укупна сума воде од падавина 593 mm/m².

Релативна влажност ваздуха је у распону од 60-80% током целе године.

Најчешћи ветар је из југоисточног и северозападног правца. Остали правци ветра нису посебно значајни. Јачина ветра је између 0,81-1,31 m/s.

3.1.6. Хидролошке карактеристике

На хидролошке карактеристике утиче низ физичко-географских фактора као и геоморфолошких прилика. Лес на лесној тераси изложен је интензивнијем дејству подземних и површинских вода. Најчешћи седименти алувијалне равни песак, речни муљ и преталожен лес, добри су проводници воде која се у њих врло интензивно инфилтрира, због чега су фреатске издани у алувијалним седиментима веома богате водом и представљају добра изворишта.

Дубина фреатске издани (најплићег водоносног хоризонта) на лесној тераси је на 15 – 25 m. Ниво подземних вода расте од октобра до априла. У мају и јуну задржава се доста висок ниво, а затим од октобра нагло опада. Амплитуде најчешће прелазе вредност између 1 и 1,5 m, док су дубине обично веће од 4 m.

Подземне воде

Меродавни нивои подземних вода су:

- максималан ниво подземних вода од 74,00 до 78,80 m н.в.,
- минималан ниво подземних вода од 72,00 до 76,10 m н.в.

Правац пада водног огледала просечног нивоа подземних вода је североисток-југозапад са смером пада према југозападу.

3.1.7. Флора и фауна

Биогеографске карактеристике подручја одговарају пределима панонског обода.

На овим карактеристичним пределима вегетација алувијалне равни Дунава обухвата мочварну и ливадску вегетацију и антропогене шуме. У алувијалној равни коју Дунав редовно плави, поплавне и подземне воде стварају специфичне еколошке услове за опстанак различитог биљног и животињског света.

Делове алувијалне равни Дунава, терене око канала и бара на лесној тераси покрива мочварна и ливадска вегетација са карактеристичним фитоценозама које обухватају вегетацију вода и јако влажних станишта, вегетацију обала, рукаваца и бара, и вегетацију ливада.

3.1.8. Заштићена природна добра

На предметном локалитету нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, еколошких коридора од међународног, регионалног и локалног значаја еколошке мреже Републике Србије. Локалитет се граничи са Специјалним резерватом природе „Ковиљско - петроварадински рит“ (Уредба о проглашењу Специјалног резервата природе „Ковиљско – петроварадински рит“ („Службени гласник РС“, бр. 44/11)) који је саставни део еколошки значајног подручја „Фрушка бора и Ковиљски рит“ (бр.14) еколошке мреже Републике Србије (Уредба о еколошкој мрежи, „Службени гласник РС“, број 102/10). У зони утицаја истог налази се међународни еколошки коридор реке Дунав (укључујући плавно подручје и одбрамбене насипе) утврђен Уредбом о еколошкој мрежи, као и локални еколошки коридор идентификован у бази Покрајинског завода за заштиту природе.

3.1.9. Зеленило – постојеће стање вегетације

Зеленило грађевинског подручја

Зеленило насеља Ковиљ, које има функцију јавног коришћења, заступљено је са категоријама: зелене површине за спорт и рекреацију, и улично зеленило.

Према заступљености зелених површина у насељу Ковиљ, највећи проценат је око објеката становања.

Структура заступљене вегетације састоји се од меких лишћара и воћних садница до квалитетне вегетације која је парцијално заступљена.

Линеарно зеленило

Линеарно зеленило у насељу Ковиљ је недовољно заступљено.

Структура заступљене вегетације састоји се од одраслог биљног материјала (лишћарских и четинарских врста). Заступљеност четинарских врста је око 20%. У зависности од ширине улице, формиран су дрвореди који се налазе на широким травним потесима. Дрвореди сачињавају одрасла стабла тује, јуниперуса, брезе, руја, трешње, ораха, кестена, платана, смрче..., шибље и травне површине. Дрвореди су сађени према слободном нахођењу становника, који су обострани и неуредни.

Спорт и рекреација

У оквиру намене за спорт и рекреацију налазе се три терена, која нису ограђена. Дендрофлора није заступљена, као ни ниже таксономске категорије.

Зеленило у оквиру других намена

У оквиру комплекса, у области образовања (предшколске установе и основна школа), постоји плански формирано зеленило у функцији заштите од околних простора, боравка ђака на просторима за одмор и спортске активности. У оквиру школе налазе се одрасла стабла липе.

Здравствене станице у оквиру овог комплекса садрже зеленило, које остварује санитарно хигијенску и декоративну улогу.

Зеленило у оквиру православне цркве, које је у мањој мери заступљено, чине одрасла стабла липе, као и травне површине.

У насељу Ковиљ налазе се два православна гробља. На главним улазима у оба гробља налазе се мањи дрвореди липе. Гробља су у мањој мери запуштена и недовољно озелењена. У оквиру ове две површине налази се неколико засада тује. Слободне површине у оквиру комплекса су неозелењене.

Зеленило у намени становања

Простори намењени за породично становање уједно се региструју и као специфичан вид зелених површина у насељу.

Парцеле породичног становања се уређују у виду декоративних башти и мањих повртњака са по којом воћном садницом. За целину насеља од изузетне важности је бројност и начин уређења стамбених парцела које често укључују и уличне просторе испред кућа, као и њихово одржавање. Функција зелених површина приватног становања, знатно превазилазе локални значај. Иако се користе искључиво приватно, овакве зелене површине представљају извор свежег и чистог ваздуха, а такође у микроклиматском погледу и допунски резервоар санитарно-хигијенских благодети у насељу.

3.2. Створене карактеристике

3.2.1. Заштићена културна добра

Прегледом регистра заштићених и културних добара и Евиденције добара која уживају претходну заштиту Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада, утврђено је да на подручју, односно унутар предложених граница измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ (делови грађевинског подручја уз насип) нема непокретних културних добара, нити евидентираних добара која уживају претходну заштиту.

У обухвату плана, на кат. Парцели бр. 2964, адреса лале Новоселца 19, налази се кућа са окућницом која је вреднована као објекат од амбијенталне вредности.

3.2.2. Идентификација хазарда

На подручју Плана, са аспекта настанка хемијских удеса и могућих последица нису изграђени индустријски погони који се могу означити као хазардни.

3.3.Опремљеност инфраструктуром

3.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

Насеље Ковиљ се налази источно од града Новог Сада. Центар Ковиља је удаљен око 23 km од центра Новог Сада и 16 km од најсеверније стамбене зоне, док су границе грађевинских реона Ковиља и Новог Сада међусобно удаљене 8,5 km. Време путовања путничким аутомобилом од Ковиља до Новог Сада износи од 30 до 40 минута, односно јавним приградским превозом око 60 минута.

Улица Душана Вицковог представља примарну саобраћајницу насеља Ковиљ и њоме се одвија јавни градски превоз. На посматраном простору бициклических стаза нема, а тротоари су изграђени спорадично.

Пешачки и колски приступи објектима су омогућени из улица Душана Вицковог, 7. Јула, Рибарске и Лазе Костића.

3.3.2. Водна инфраструктура

3.3.2.1. Снабдевање водом

Снабдевање водом ће се ослањати на постојећи водоводни систем Града Новог Сада са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница водоводне мреже, а све у складу са планираним наменама површина и условима Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација

3.3.2.2. Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко постојеће и планиране канализационе мреже заједничког типа, која ће функционисати у оквиру канализационог система Града Новог Сада. Кроз израду нацрта плана сагледаће се потреба за евентуалним проширењем и доградњом недостајуће мреже, као и потреба за реконструкцијом дотрајалих деоница, а све у складу са планираном наменом простора и условима надлежног комуналног предузећа.

3.3.2.3. Одбрана од поплава

Планом се задржава постојећи систем одбрана од поплава. Уз насип су дефинисани заштитни појасеви.

Одбрана од високих вода Дунава, спроводиће се преко земљаног насипа који штити насеље Ковиљ и атар насеља од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година.

3.3.3. Енергетска инфраструктура

3.3.3.1. Снабдевање електричном енергијом

Планом генералне регулације у делу снабдевања електричном енергијом планира се изградња нових капацитета - 20 kV надземних водова, трансформаторских станица и пратеће дистрибутивне мреже и мреже јавног осветљења. Планирана електроенергетска мрежа 20 kV и 0,4 kV ће се градити и надземно и подземно.

Ради повећања електроенергетских капацитета и сигурности напајања потрошача, а због предвиђене изградње пословно-производних садржаја у радној зони и уз аутопут Е-75, у наредном периоду потребно је изградити нову трансформаторску станицу 110/20 kV "Ковиљ" и прикључни далековод 110 kV северозападно од грађевинског подручја.

Потребно је да се све активности везане за планиране циљеве у овој области одвијају са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. То подразумева примену свих норматива и стандарда који се примењују при изградњи овакве врсте објеката и поштовање услова надлежних органа и организација код издавања услова, одобрења и сагласности за изградњу електроенергетских објеката.

3.3.3.2. Снабдевање топлотном енергијом

Планом генералне регулације у делу снабдевања топлотном енергијом планира се се снабдевање из гасификационог система, локалних топлотних извора и коришћењем обновљивих извора енергије.

Из гасификационог система потрошачи ће се снабдевати изградњом прикључног гасовода до мерно-регулационих станица на парцелама намењеним пословању, или директно прикључењем на дистрибутивну гасоводну мрежу. Коришћење обновљивих извора енергије има велики утицај на заштиту животне средине. У оквиру одељка о обновљивим изворима енергије дати су услови за пасивно и активно коришћење соларне енергије, коришћење енергије биомасе, геотермалне енергије и енергије ветра.

Потребно је да се све активности везане за планиране циљеве у овој области одвијају са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. Приликом изградње гасоводне мреже морају се поштовати све прописане мере заштите и технички услови за ову врсту инсталације.

3.3.3.3. Електронске комуникације

Планом се предвиђа повезивање свих будућих објеката у систем електронских комуникација, изградњом подземне мреже цеви кроз које ће пролазити будућа

инсталација електронских комуникација. На подручју је могућа и изградња базних станица и антенских стубова мобилне телефоније.

Све активности везане за планиране циљеве у области електронских комуникација одвијаће се са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. Уз све потребне мере заштите, процењује се да планиране активности неће имати утицаја на очување и унапређење квалитета животне средине.

3.4. Мониторинг животне средине

На подручју обухваћеном Изменама и допунама Плана није успостављен мониторинг чинилаца животне средине

4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеве стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

4.1. Општи циљеве

Дефинисање општих циљева Стратешке процене утицаја врши се на основу постојећег стања и капацитета простора, потреба за заштитом као и на основу смерница из планских докумената вишег хијерархијског нивоа. Општим циљевима Стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избора индикатора којима ће се мерити њихова оствареност, у циљу очувања животне средине као и спровођење принципа одрживог просторног развоја подручја плана.

Општи циљеве стратешке процене утицаја одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ (делови грађевинског подручја уз насип) на животну средину су:

- заштита и одрживо коришћење природних вредности,
- обезбеђење адекватне превенције, мониторинга и контроле свих облика загађивања; заустављање даље деградације простора, угрожавања и уништавања природних ресурса и добара; сузбијање непланске изградње и ненаменског коришћења простора,

- унапређење еколошке свести и учешћа јавности у доношењу одлука везаних за заштиту животне средине,
- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног економског развоја,
- обезбеђење просторних услова за реализацију концепта трајно одрживог (уравнотеженог) развоја у области животне средине, економске и друштва сфере,
- одржив развој саобраћајне инфраструктуре,
- активирање нових површина за привређивање уз поштовање критеријума заштите животне средине.
- сузбијање непланске изградње и ненаменског коришћења простора.

Дефинисање општих циљева Стратешке процене утицаја врши се на основу постојећег стања и капацитета простора, потреба за заштитом као и на основу смерница из планских докумената вишег хијерархијског нивоа. Општим циљевима Стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избора индикатора којима ће се мерити њихова оствареност, у циљу очувања животне средине као и спровођење принципа одрживог просторног развоја подручја плана.

4.2. Посебни циљеви

Посебни циљеви стратешке процене представљају разраду општих циљева. Они се дефинишу на основу наведених општих циљева стратешке процене, дефинисаних планских поставки и концепција.

Они треба да обезбеде субјектима одлучивања јасну слику о суштинским утицајима плана на животну средину, на основу које је могуће донети одлуке које су у функцији заштите животне средине и реализације основних начела одрживог развоја.

Посебни циљеви стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ(делови грађевинског подручја уз насип) на животну средину су:

- очување еколошког капацитета простора и побољшање квалитета животне средине,
- максимално могуће смањење свих активности које имају негативне ефекте на природни систем,
- утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине,
- изградња канализационог система за одвођење отпадних вода,
- заштита СРП "Ковиљско-петроварадинског рита",
- заштита еколошких коридора (Дунава и мелиорационих канала),
- обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције,

- пречишћавање отпадних вода,
- смањење аерозагађења и нивоа буке која потиче од друмског саобраћаја,
- успостављање мониторинга.
- обавезу спровођења поступка процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 94/24) и у складу са Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије" број 114/08).

4.3. Избор индикатора

На основу дефинисаних посебних циљева, врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Индикатори су веома прикладни за мерења и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Они представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за планирање.

Да би индикатори били поуздани на свим нивоима планирања као инструмент за компарацију, неопходан је усаглашен систем праћења који подразумева:

- јединствене показатеље,
- јединице мерења,
- метод мерења,
- период праћења,
- начин обраде података,
- приказивање резултата.

Подаци се прикупљају на разним нивоима и у разним институцијама: статистичким заводима, заводима за јавно здравље и здравствену заштиту, хидрометеоролошким службама, геолошким и геодетским заводима, заводима за заштиту природе и др.

Приказ индикатора одрживог развоја је лимитиран начином прикупљања и обраде статистичких података. Индикатори одрживог развоја морају бити коришћени у контактима са међународним организацијама и институцијама.

На основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 37/11), на простору у обухвату плана и непосредној близини, релевантни су следећи индикатори:

- учесталост прекорачења дневних граничних вредности за SO₂, NO₂, PM₁₀, O₃,
- годишња температура ваздуха,

- годишња количина падавина,
- емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекурсора суспендованих честица (PM₁₀, NO_x, NH₃ и SO₂),
- загађене (непречишћене) отпадне воде,
- угрожене и заштићене врсте,
- заштићена подручја,
- укупни индикатор буке,
- индикатор ноћне буке.

5. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Циљ израде Стратешке процене утицаја на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ остварио, потребно је сагледати Планом предвиђене активности.

5.1. Процена утицаја варијантних решења плана на животну средину са мерама заштите и варијантно решење у случају нереализовања плана

Закон не прописује шта су то варијантна решења плана која подлажу стратешкој процени утицаја.

Планом нису разматрана варијантна решења, али имајући у виду чињеницу да је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину прописана обавеза разматрања варијантних решења, у Извештају су разматране две могуће варијанте:

- **Варијанта I** - да се Измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ(делови грађевинског подручја уз насип) не усвоји;

- **Варијанта II** - да се Измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ(делови грађевинског подручја уз насип) усвоји и имплементира.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређење постојећег стања, циљева и планских решења, ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења плана.

Приказ Варијанте I - неусвајање плана

Плански документ представља основни инструмент управљања простором. Непостојање Плана значи непостојање адекватних мера и услова за организовање активности у простору и његово коришћење уз обавезне мере заштите и унапређења животне средине, прописане Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину.

У случају нереализовања Измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ(делови грађевинског подручја уз насип) могу се очекивати бројни негативни ефекти на животну средину.

Прихватањем Варијанте I задржало би се постојеће стање у простору које подразумева:

- загађење површинских вода (Дунава и мелиорационих канала),
- неадекватно одлагање отпадних материја и формирање дивљих депонија,
- инфраструктуна неопремљеност,
- неискоришћеност еколошког потенцијала простора,

Неусвајање Плана, може за последицу имати:

- недостатак мера и инструмената за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин,
- непоштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине.

Приказ Варијанте II - усвајање и имплементирање плана

Прихватањем Варијанте II створили би се услови за побољшање квалитета живота грађана, уз спровођење мера заштите и унапређења животне средине прописаних Планом и Стратешком проценом утицаја.

Усвајање Измена и допуна Плана представља варијанту којом се стварају услови за:

- очување еколошког капацитета простора и побољшање квалитета животне средине,
- максимално могуће смањење свих активности које имају негативне ефекте на природни систем,
- обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције,
- заштиту површинских и подземних вода,
- утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине,
- безбедно депоновање комуналног отпада,
- заштиту еколошког коридора (Дунав),
- спровођење мера заштите у циљу пречишћавања отпадних вода,
- смањење аерозагађења и нивоа буке која потиче од друмског саобраћаја,
- заштиту природних добара

- заштиту земљишта.
- обавезу спровођења поступка процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 94/2024) и у складу са Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије" број 114/08).

5.2. Поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са аспекта заштите животне средине

Поређење варијанти је извршено на основу анализе свих позитивних и негативних утицаја које би оне имале на простор, а који су дату у претходном поглављу.

Најприхватљивија варијанта у погледу заштите животне средине, јесте она варијанта која би омогућила побољшање квалитета животне средине применом мера за спречавање негативних утицаја, поштовање принципа одрживог развоја, као и рационално коришћење свих природних ресурса.

Разлози за избор најповољније варијанте:

1. У варијанти да се План не усвоји и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати бројни негативни ефекти по животну средину – загађење површинских вода, деградација земљишта, неадекватно коришћење, као и неискоришћеност потенцијала простора, , загађење постојећег канала и сл

2. У варијанти да се План усвоји, могу се очекивати бројни позитивни ефекти на све компоненте животне средине - побољшање квалитета животне средине и квалитета живота људи, очување еколошког капацитета, побољшање санитарно-хигијенских услова, смањење нивоа буке и аерозагађења, заштита еколошких коридора и сл.

Узимајући у обзир све претходно наведено, Варијанта II (усвајања Измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ(делови грађевинског подручја уз насип)) представља најповољнију варијанту са аспекта заштите животне средине.

5.3. Вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност, временска и просторна димензија утицаја плана

У наставку стратешке процене утицаја извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења предложене варијанте плана на животну средину. Као основа за развој ове методе послужиле су методе које су потврдиле своју вредност у земљама Европске уније.

Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак + на позитивне промене (табела 3).

Табела 1: Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	-3	Јак негативан утицај
Већи	-2	Већи негативан утицај

Мањи	-1	Мањи негативан утицај
Нема утицаја/нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података
Позитиван	+1	Мањи позитиван утицај
Повољан	+2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+3	Јак позитиван утицај

Табела 2: Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај у простору регије
Општински	О	Могућ утицај у простору општине
Градски	Г	Могућ утицај у подручју града
Локални	Л	Могућ утицај у некој зони или делу града

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде плана. Вероватноћа утицаја одређује се према следећој скали:

Табела 3: Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	Утицај изван
Више од 50%	В	Утицај вероватан
Мање од 50%	М	Утицај могућ
Мање од 1%	Н	Утицај није вероватан

Поред тога, додатни критеријуми се могу извести према времену трајања утицаја, односно последица. У том смислу могу се дефинисати привремени-повремени (П) и дуготрајни (Д) ефекти.

Табела 4: Време трајања утицаја

Ознака	Опис
Д	Дуготрајни
П	привремени-повремени

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене утицаја.

У наредној табели дата су планска решења у предлогу плана обухваћена проценом утицаја

Резиме значајних утицаја плана:

На основу евалуације значаја утицаја приказаних у претходним табелама, закључује се да имплементација плана не производи стратешки значајне негативне утицаје на планском подручју, односно да ће планска решења уз примену адекватних мера заштите имати позитивне ефекте на животну средину.

Табела 6: Планска решења у предлогу плана обухваћена проценом утицаја

Ознака	Планско решење
1.	Изградња тротоара и бицикличких стаза
2.	Заштита природних добара (заштита локалног еколошког коридора (постојећег мелиорационог канала)
3.	Реализација спортско рекреативних површина
4.	Озелењавање простора
5.	Заштита ваздуха, земљишта и воде

Табела 7: Процена величине утицаја планских решења на животну средину

	Циљеви СПУ	1	2	3	4	5
1.	очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине	-1	+3	+3	+3	+1
2.	Максимално могуће смањење свих активности које имају негативне ефекте на природни систем,	-1	-1	+3	+2	0
3.	утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине	0	+2	0	0	+2
4.	очување хидролошког режима простора у обухвату Плана	-1	+2	+2	0	0
5.	обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције	-2	-1	+3	+3	-1
6.	смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште	0	+3	+2	+2	-1
7.	побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима	-1	0	+3	+3	-1
8.	заштита еколошких коридора (Дунава и мелиорационих канала)	0	+3	0	0	0
9.	успостављање мониторинга	0	0	0	0	+1
10.	смањење аерозагађења и нивоа буке која потиче од друмског саобраћаја	-1	0	+3	+3	-1

Табела 8: Процена просторних размера утицаја планских решења на животну средину

	Циљеви СПУ	1	2	3	4	5
--	------------	---	---	---	---	---

1.	очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине	Л	Л	Г	Г	Л
2.	Максимално могуће смањење свих активности које имају негативне ефекте на природни систем,	Л	Л	Л	Л	
3.	утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине		Л			Л
4.	очување хидролошког режима простора у обухвату Плана	Л	Л	Л		
5.	обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције	Л	Л	Г	Г	Л
6.	смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште		Л	Л	Л	Л
7.	побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима	Л		Л	Л	Л
8.	заштита еколошких коридора (Дунава и мелирационих канала)		Л			
9.	успостављање мониторинга					Л
10.	смањење аерозагађења и нивоа буке која потиче од друмског саобраћаја	Л		Л	Л	Л

Табела 9 : Процена **вероватноће** утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

	Циљеви СПУ	1	2	3	4	5
1.	очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине	В	И	И	И	И
2.	Максимално могуће смањење свих активности које имају негативне ефекте на природни систем,	В	И	И	И	
3.	утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине		И			В
4.	очување хидролошког режима простора у обухвату Плана	И	И	И		
5.	обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције	И	И	И	И	И
6.	смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште		И	И	И	В
7.	побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима	И		И	И	И
8.	заштита еколошких коридора (Дунава и мелирационих канала)		И			
9.	успостављање мониторинга					В
10.	смањење аерозагађења и нивоа буке која потиче од друмског саобраћаја	И		И	И	И

Табела 10: Процена **времена трајања** утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

	Циљеви СПУ	1	2	3	4	5
1.	очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине	Д	Д	Д	Д	Д
2.	Максимално могуће смањење свих активности које имају негативне ефекте на природни систем,	П	Д	Д	Д	
3.	утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине		Д			Д
4.	очување хидролошког режима простора у обухвату Плана	Д	Д	Д		
5.	обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције	Д	П	Д	Д	Д
6.	смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште		Д	Д	Д	П
7.	побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима	П		Д	Д	П
8.	заштита еколошких коридора (Дунава и мелирационих канала)		Д			
9.	успостављање мониторинга					П
10.	смањење аерозагађења и нивоа буке која потиче од друмског саобраћаја	П		Д	Д	П

5.4. Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени (члан 15.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката. Ови ефекти су делом идентификовани у претходном поглављу, али значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Као пример се може навести загађивање ваздуха, вода или пораст буке.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од збира појединачних утицаја. Синергетски ефекти се најчешће манифестују код људских заједница и природних станишта.

Идентификација кумулативних и синергетских ефеката планских решења на животну средину приказана је у наредној табели:

Табела 10: Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Интеракција планских решења	Област стратешке процене утицаја
Управљање квалитетом ваздуха	

1, 4,5	Повећање процента новог и очување квалитета постојећег зеленила и изградња бицикличких стаза допринеће смањењу аерозагађења простора у обухвату измене и допуне Плана.
Управљање и заштита вода	
1,5	Инфраструктурно опремање простора и решавање проблема одвођења атмосферских и отпадних вода ,примена мера заштите еколошких коридора (Дунава и мелиорационих канала) допринеће побољшању квалитета вода. допринеће заштити квалитета вода.
Заштита и коришћење земљишта	
1,5	Повећање процента новог и очување квалитета постојећег зеленила, и изградња бицикличких стаза допринеће смањењу аерозагађења простора у обухвату измене и допуне Плана
Заштита од буке	
	Повећање процента зелених површина,реализација бицикличких стаза допринеће побољшању квалитета ваздуха
1,	Инфраструктурно опремање простора у смислу ширења саобраћајне мреже, допринеће повећању нивоа буке.
Управљање отпадом	
5	Побољшање система управљања отпадом спречиће стварање дивљих депонија.
Становништво и људско здравље	
1,2, 3, 4,5	Сва предвиђена планска решења имаће позитивне ефекте на становништво и на побољшање квалитета живота.
Заштита природних вредности	
2	Примена мера заштите за сва културна добра на простору у обухвату Плана, за заштиту СРП "Ковиљско-петроварадинског рита" и за еколошке коридоре – и мелиорационе канале, позитивно ће утицати на природне и културне вредности на простору у обухвату Плана.

5.5. Процена утицаја планираних активности на животну средину

Процена карактеристичних утицаја за планско подручје, извршена је на основу карактеристика и структуре садржаја, намене и функције простора, као и природних карактеристика подручја.

5.5.1. Ваздух

Планске активности неће имати значајније негативне ефекте на квалитет ваздуха.

Реализација нових саобраћајних прикључака допринеће повећању интензитета саобраћаја и повећању емисије издувних гасова у ваздух. Међутим План прописује одређене мере заштите чијом применом ће се ови утицаји свести на минимум.

Остале планске активности усмерене су на побољшање квалитета ваздуха:

- изградња бицикличких стаза допринеће смањењу коришћења моторних возила,

- реализацијом зелених површина побољшаће се микроклиматски услови и смањити утицај прашине и издувних гасова како унутар радне зоне тако и шире.

5.5.2. Вода

Планске активности у области водне инфраструктуре су усклађене са основним циљевима заштите животне средине, јер се првенствено односе на заштиту квалитета површинских и подземних вода. Ове мере су усмерене на планирање канализационе мреже, пречишћавање вода пре испуштања у реципијент, као и њихово рационално коришћење.

Негативан утицај на подземне воде ће се спречити применом прописаних мера заштите вода (адекватно одвођење отпадних вода и сл.). Применом одговарајућих мера заштите земљишта спречиће се продирање загађујућих материја из земљишта у подземне воде.

Из свега наведеног, закључује се да ће планске активности имати позитивне ефекте на квалитет подземних вода.

Одржавање изграђеног пречистача отпадних вода, као и примена мера заштите еколошких коридора Дунава и мелиорационих канала допринеће побољшању квалитета вода.

5.5.3. Земљиште

Уређењем зелених површина оствариће се позитиван утицај на квалитет земљишта. Такође планске активности су усмерене на регулисање одлагања отпадних материја и контролисану примену агротехничких и хемијских мера заштите биља.

Из свега горе наведеног, може се закључити да ће планске активности имати позитивне ефекте на квалитет земљишта.

5.5.4. Природна добра

Све наведене активности предвиђене Планом су усмерене на заштиту, коришћење и развој природних добара. Планске активности су усмерене на заштиту СРП "Ковилско-петроварадинског рита", Дунава и мелиорационих канала, као међународног локалног еколошког коридора.

5.5.5. Становништво

Уколико се поштују све мере заштите дефинисане планских решењем за предметни простор, може се констатовати да ће планом предвиђене активности имати позитивне ефекте на становништво.

5.5.6. Непокретна културна добра

Планске активности дефинишу одређене мере заштите за сва културна добра које се морају у потпуности испоштовати и које су уграђене у планско решење, а у складу са условима надлежног Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада.

С тим у вези, планско решење неће имати негативне ефекте на културна добра

5.5.7. Инфраструктура

5.5.7.1. Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

Ширине свих постојећих улица се задржавају као у постојећем стању са могућношћу изградње коловоза од савременог асфалтног застора максималне ширине 5,5m.

Афирмација бициклическог саобраћаја треба да буде на што већем нивоу, како би се овај вид превоза што више популаризовао. Планира се изградња бициклических стаза ширине 2m као и тротоара ширине 1,6m. Планом се оставља могућност изградње тротоара и бициклических стаза иако оне нису уцртане у графичком прилогу. Услов за реализацију је да су испуњени сви саобраћајни услови са становишта законске регулативе и максимално задржавање и заштита постојећег квалитетног дрвећа.

Паркирање се решава ван јавних површина, односно на парцелама корисника.

Пешачки и колски приступи објектима ће се задржати као у постојећем стању.

5.5.7.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Снабдевање водом насеља биће решено преко постојеће и планиране водоводне мреже која ће функционисати у оквиру водоводног система Града Новог Сада.

Постојећа водоводна мрежа планом се задржава уз могућност реконструкције дотрајалих деоница и измештања у профилу улице, а према планираном распореду инсталација дефинисаном у попречним профилима улица.

Планира се изградње секундарне водоводне мреже профила Ø 100 mm у свим новопланираним улицама.

Потребе за технолошком водом решаваће се захватањем воде из подземних водоносних слојева преко бушеног бунара.

Појединачне потребе за водом, корисника у атару решаваће се преко бушених бунара на сопственим парцелама.

Процењује се да ће планирано решење снабдевања водом, на подручју плана, очувати и унапредити квалитет животне средине.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко сепаратног канализационог система.

Отпадне воде из насеља ће се преко постојеће и планиране канализационе мреже, одводити на пречистач отпадних вода за насеље Ковиљ, капацитета 7.000 ES.

У насељу је изграђена секундарна канализациона мрежа отпадних вода и девет црпних станица.

Канализациона мрежа отпадних вода је профила Ø 250 mm и Ø 300 mm.

Планира се изградња секундарне канализационе мреже отпадних вода у свим постојећим улицама у којима није реализована до сада, као и у свим новопланираним улицама, са оријентацијом на постојећу канализациону мрежу.

Планом се омогућава изградња нових црпних станица имајући у виду да се ради о изразито равничарском терену и да се постижу знатне дубине укопавања мреже. Црпне станице ће бити шахтног типа и изградиће се у регулацији улице.

Појединачне потребе за одвођењем отпадних вода корисника у атару решаваће се преко водонепропусних септичких јама на парцелама корисника.

Атмосферске воде ће се преко постојеће и планиране отворене уличне каналске мреже одводити према постојећим мелиорационим каналима који функционишу у оквиру мелиорационих сливова "Дунавац" и "Ковиљ".

У склопу мелиорационих система постоје две мелиорационе црпне станице.

Планом се омогућава делимично зацевљење отворене уличне каналске мреже због просторних и хидрауличких услова

Процењује се да ће планирано решење одвођења отпадних и атмосферских вода, на подручју Плана, очувати и унапредити квалитет животне средине.

Одбрана од поплава

Планом се задржава постојећи систем одбрана од поплава.

Одбрана од високих вода Дунава, спроводиће се преко земљаног насипа који штити насеље Ковиљ и атар насеља од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година.

Процењује се да ће планирано решење у области одбране од поплава, на подручју Плана, очувати и унапредити квалитет животне средине.

Наводњавање

Планом се омогућава изградња заливних система у атару, са захватањем воде из подземних водоносних слојева или мелиорационих канала, а све у складу са условима ЈВП"Воде Војводине" из Новог Сада.

5.5.7.3. Енергетска инфраструктура и електронске комуникације

Снабдевање електричном енергијом

Планом генералне регулације у делу снабдевања електричном енергијом планира се изградња нових капацитета - 20 kV надземних водова, трансформаторских

станција и пратеће дистрибутивне мреже и мреже јавног осветљења. Планирана електроенергетска мрежа 20 kV и 0,4 kV ће се градити и надземно и подземно.

Ради повећања електроенергетских капацитета и сигурности напајања потрошача, а због предвиђене изградње пословно-производних садржаја у радној зони и уз аутопут Е-75, у наредном периоду потребно је изградити нову трансформаторску станицу 110/20 kV "Ковиљ" и прикључни далековод 110 kV северозападно од грађевинског подручја.

Потребно је да се све активности везане за планиране циљеве у овој области одвијају са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. То подразумева примену свих норматива и стандарда који се примењују при изградњи овакве врсте објеката и поштовање услова надлежних органа и организација код издавања услова, одобрења и сагласности за изградњу електроенергетских објеката.

Снабдевање топлотном енергијом

Планом генералне регулације у делу снабдевања топлотном енергијом планира се се снабдевање из гасификационог система, локалних топлотних извора и коришћењем обновљивих извора енергије.

Из гасификационог система потрошачи ће се снабдевати изградњом прикључног гасовода до мерно-регулационих станица на парцелама намењеним пословању, или директно прикључењем на дистрибутивну гасоводну мрежу. Коришћење обновљивих извора енергије има велики утицај на заштиту животне средине. У оквиру одељка о обновљивим изворима енергије дати су услови за пасивно и активно коришћење соларне енергије, коришћење енергије биомасе, геотермалне енергије и енергије ветра.

Потребно је да се све активности везане за планиране циљеве у овој области одвијају са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. Приликом изградње гасоводне мреже морају се поштовати све прописане мере заштите и технички услови за ову врсту инсталације.

Електронске комуникације

Планом се предвиђа повезивање свих будућих објеката у систем електронских комуникација, изградњом подземне мреже цеви кроз које ће пролазити будућа инсталација електронских комуникација. На подручју је могућа и изградња базних станица и антенских стубова мобилне телефоније.

Све активности везане за планиране циљеве у области електронских комуникација одвијаће се са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. Уз све потребне мере заштите, процењује се да планиране активности неће имати утицаја на очување и унапређење квалитета животне средине.

6. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Заштита животне средине на подручју насеља Ковиљ обезбедиће се рационалним коришћењем природних ресурса према планираном развоју, као и спречавањем потенцијално штетних утицаја на све компоненте животне средине. На тај начин обезбедиће се спречавање свих облика загађивања и деградирања животне средине – воде, ваздуха, земљишта, као и заштита и унапређење свих облика природних вредности.

Мере заштите животне средине спроводиће се према Закону о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије", број 135/04, 36/09,36/09-др., 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18,95/18, 95/18-др.закон и 94/2024-др.закон) и осталим подзаконским актима из ове области.

Реализација планираних намена (спортско рекреативних површина) допринеће побољшању квалитета и комфора живота становника, смањити аерозагађење и ниво буке, односно побољшати квалитет животне средине.

На простору у обухвату Измена и допуна Плана забрањена је изградња објеката који неповољно утичу на ваздух, воду, земљиште, постојеће зеленило, који својим изгледом, прекомерном буком или могућношћу да на други начин наруше природне и остале вредности простора.

За све пројекте који се планирају у границама плана сагледаће се потреба покретања поступка процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије”, број 94/2024) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије”, број 114/08).

6.1. Заштита ваздуха

С обзиром да је на простору у обухвату плана претежна намена породично становање, нису евидентиране активности, нити загађивачи, који би могли значајније да утичу на квалитет ваздуха.

Заштита ваздуха на посматраном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник Републике Србије", бр. 51/2025), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Србије", бр. 11/10, 75/10 и 63/13) и другом важећом регулативом из ове области.

Задржавањем постојеће квалитетне вегетације и уређењем простора спортско рекреативних површина, задржаће се изузетно повољни микроклиматски услови обухваћеног простора.

Праћење и контрола квалитета ваздуха у обухвату Плана, обављаће се у складу са Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 51/2025), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13) и другим подзаконским актима.

Неопходно је предузимати следеће мере заштите:

- ограничавати емисију загађујућих материја из саобраћаја: смањењем интензитета друмског саобраћаја, популаризацијом јавног превоза, изградњом бициклических стаза,
- одржавати дрвореде уз саобраћајнице,
- одређеним мерама стимулирати грађане са индивидуалним ложиштима на прелазак на алтернативне изворе загревања; на овом подручју за загревање објеката и припрему топле потрошне воде могућа је употреба обновљивих извора енергије, пре свега соларне и геотермалне енергије,
- санирати постојеће "дивље" депоније,

6.2. Заштита земљишта

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно како би се спречила његова деградација услед продирања опасних материја. Земљиште треба контролисати у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник Републике Србије", број 23/94). Планирање заштите земљишта остварити спровођењем мера и активности за заштиту од загађења и деградације ради очувања његових природних особина и функција, сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити земљишта („СЛ гласник РС“, бр. 112/2015)

Неопходно је предузимати следеће мере:

- у току извођења радова, предузимати све мере да не дође до нарушавања слојевите структуре земљишта,
- за одржавање саобраћајница насеља Ковиљ, у зимском периоду, примењивати биоразградиве материјале,

Зауљене отпадне воде са паркинга и манипулативних површина и платоа, морају се прихватити путем таложника, пречистити и онда упустити у канализацију. Чврсти и течни отпаци морају се одлагати у складу са санитарно-хигијенским захтевима

6.3. Заштита вода

Заштита вода оствариће се применом одговарајућих мера уз уважавање следеће законске регулативе:

- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр.30/10, 93/12 , 101/16,95/18, 95/18-др.закон),

- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16),

-Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр.50/12),

-Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 24/14),

-Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Службени гласник РС", бр. 74/11).

- У реку Дунав и отворене канале, забрањено је испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода, које омогућавају одржавање II класе вода у реципијенту и које по Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", број 67/2011 и 48/12 и 1/16), задовољавају прописане вредности.
- Атмосферске воде чији квалитет одговара II класи воде могу се без пречишћавања одвести у атмосферску канализацију, околну површину, ригол и др., путем уређених испуста који су осигурани од ерозије;
- санитарно-фекалне отпадне воде и технолошке отпадне воде могу се испуштати у јавну канализациону мрежу, а потом одвести на насељски уређај за пречишћавање отпадних вода (УПОВ), а у складу са општим концептом канализације, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу Града;
- зависно од потреба, код загађивача предвидети изградњу уређаја за предtretман технолошких отпадних вода, тако да њихов квалитет задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, пре пречишћавања на УПОВ-у, тако да се не ремети рад пречистача,
- за атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинска пумпа, паркинг и сл.), пре улива у градску (јавну) канализациону мрежу предвидети одговарајући предtretман (сепаратор уља, таложник).

6.4. Заштита од отпадних материја

Поступање са отпадним материјама треба да буде у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Србије", број 36/09, 88/10 и 14/16,95-18-др.закон и 35/2023), Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", број 95/2024) и Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се

користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник Републике Србије", број 98/10).

У циљу ефикасног управљања отпадом треба поштовати следеће мере:

- санирање постојећих дивљих депонија,
- забрану одлагања отпадака на местима која нису одређена за ту намену,
- рационално сакупљање и коришћење отпадака који имају употребну вредност уз очување њиховог квалитета за даљу прераду,
- стимулисање разврставања комуналног отпада од стране становништва на месту одлагања,
- смањење количине отпада на извору и др.

6.5. Мере заштите од буке друског саобраћаја

Ради превенције, али и заштите простора од прекомерне буке потребно је успоставити одговарајући мониторинг, а уколико ниво буке буде прелазео дозвољене вредности у околној животној средини у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", 96/21) предузимаће се одговарајуће мере за отклањање негативног утицаја буке на животну средину.

Заштита од буке у животној средини засниваће се на спровођењу следећих мера заштите:

- постављању контролних пунктова за праћење нивоа буке,
- поштовању граничних вредности о дозвољеним нивоима буке у животној средини у складу са прописима,
- подизању појасева заштитног зеленила и техничких баријера како би се смањила бука која потиче од друског саобраћаја,
- укључивању мера заштите од буке у фази пројектовања грађевинских објеката и др.

6.6. Заштита природних добара

Планом предвидети обавезу очувања постојеће вегетације у максимално могућем обиму. Поштовати учешће зелених површина предвиђено важећим Планом генералне регулације насељеног места Ковиљ („Службени лист Града Новог Сада“, број 8/19). Препорука је да учешће зеленила буде најмање 30% површине предметног простора.

Мере за заштитну зону еколошки значајног подручја „Фрушка Гора и Ковиљски рит“ и очувања еколошких коридора:

1) На целокупном подручју обухвата Плана:-

- Услов за евентуалну изградњу укопаних складишта опасних материја је примена грађевинско – техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије евентуално присутних загађујућих материја у околни простор

У оквиру локалитета мора се:

-применити одговарајућа планска и техничка решења заштите коридора од буке, загађења и утицајаноћног осветљења (избегавати директно осветљење еколошки значајног подручја/коридра, спречавати расипање светлости према еколошко значајном подручју/коридору – користити светлосна тела са светлосним сноповима усмереним према објектима и саобраћајницама, користити светлосни спектар који најмање привлачи дивље врсте и сл.)

- дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста

У појасу од 50 m од еколошки значајног подручја/коридора:

- Није дозвољена примена техничких решења којим а се формирају рефлектујуће површине изнад нивоа приземља веће од стандардних врата/прозора, усмерене према коридору
- Примењују се следеће мере:
 - обезбедити континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 m код постојећих објеката, а 20 m (у случају неповољних димензија и/или површине парцеле лоцирати на минимум 10 m) код планираних објеката формирајући вишеспратног зеленила. Овај појас графички приказати у планској и пројектној документацији.
 - објекте и оосветљене вештачке површине , укључујући и нове саобраћајнице лоцирати на мин. 20 m удаљености од границе коридора/станишта. (у случају неповољних димензија и/или површине парцеле лоцирати на минимум 10 m)

Услов за изградњу:

- вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора или тампон зоне станишта.

- Саобраћајница са тврдим застором за моторна возила је примена техничких мера којима се, по потреби, обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

Заштита од отпадних материја

Поступање са отпадним материјама треба ускладити са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон) и подзаконским актима која проистичу из овог закона – Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС”, број 92/10, 77/21), Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник РС”, број 98/10), односно са свим важећим прописима који регулишу ову област.

Одржавање чистоће на територији Града Новог Сада уређује се Одлуком о одржавању чистоће („Службени гласник Града Новог Сада”, бр. 25/10, 37/10, 3/11, 21/11 и 13/14) и Одлуком о утврђивању и одржавању депонија („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 6/03, 47/06 и 13/14).

Број, врста посуде, места и технички услови за постављање посуда на јавним површинама на територији Града Новог Сада утврђују се Правилником о условима за постављање посуда за сакупљање отпада („Службени лист Града Новог Сада”, број 19/11).

6.7. Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

Ради заштите становништва од јонизујућег зрачења потребно је обезбедити услове за ефикасну контролу извора јонизујућег зрачења у радним процесима и успоставити систематску контролу радиоактивне контаминације животне средине.

Поред радиоактивних супстанци, за које се зна у којој мери могу бити штетне, треба водити рачуна и о другим нерадиоактивним материјалима који зраче и у извесној мери могу бити штетни, што се односи на готово све грађевинске материјале који се користе.

У спровођењу заштите од нејонизујућих зрачења предузимају се следеће мере:
откривање присуства и одређивање нивоа излагања нејонизујућим зрачењима;
одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;

обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;

примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;

обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини.

Неопходно је планирати изворе нејонизујућих зрачења од посебног интереса у сладу са одредбама Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, број 36/09) и извршити стручну оцену оптерећења животне средине за поједине

изворе и могућност постављања нових, уз обавезу да се прикаже постојеће и планирано стање.

6.8. Мере заштите културних добара

За објекте од амбијенталне вредности који, као мање целине, чувају основне карактеристике насељених места овог подручја из раличитих периода развоја, потребно је следити следеће мере

Опште мере:

- -обратити посебну пажњу на начин градње у непосредној близини, на суседним парцелама и угаоним парцелама на раскрсници
- - У непосредној околини, могућа је замена објеката тако да нови објекат задржи вертикалне и хоризонталне габарите објеката који мења,. При томе, изузетно је важан одабир материјала, начина обраде и украшавања који морају бити усклађени са основним карактеристикама амбијента у којем се налази
- Очување и унапређење зелених површина и зеленила.

Посебне мере:

- Тежња задржавању што више од ригиналног главног уличног објекта, и то у детаљима, материјализацији, габаритима
- Могућа је изградња нових садржаја по дубини парцеле, тако да својим вертикалним габаритом не доминирају над уличним објектом

Инвеститори изградње нових објеката и инфраструктуре обавезују се да, уколико приликом извођења земљаних радова наиђу на археолошко налазиште или предмете, одмах без одлагања стану, оставе налазе у положају у којем су нађени и обавесте надлежни Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада.

6.9. Заштита зеленила и заштита зеленилом

Заштитно зеленило

Парцеле које се у целини налазе у зони заштите насипа а које се својим положајем и величином не могу се припојити ни једној суседној парцели других намена, планираће се за заштитно зеленило, у функцији одмора и рекреације.

Заштитно зеленило, осим функције заштите, има естетску и рекреативну улогу. Заштитни појас се налази у непосредној близини зоне намењене туризму, спорти у рекреацији, па је тако могуће остварити везу те две намене планирањем рекреативних стаза и сличних садржаја.

Заштитни појас уз Дунавац (део еколошког коридора) у грађевинском подручју у ширини од најмање 10 m треба да има травну вегетацију која се одржава редовним кошењем. Забрањено је уносити инвазивне врсте, док уређење овог подручја треба да се базира на аутохтоним врстама и различите спратности. Постојећу вегетацију треба задржати, редовно одржавати и болесне биљке заменити новим биљним материјалом. Поставка урбаног мобилијара треба да буде направљена од што природнијег материјала.

На парцели број 1503/2 на Ади могуће је повремено одржавање изложби, такмичења и других спортско – рекреативних и културних манифестација везаних за традицију коњарства у Ковиљу.

Зеленило у намени становања

Парцеле породичног становања се уређују у виду декоративних башти, кућних вртова и мањих повртњака са по којом воћном садницом. За целину насеља од изузетне важности је бројност и начин уређења стамбених парцела које често укључују и уличне просторе испред кућа, као и њихово одржавање. Функција зелених површина приватног становања знатно превазилазе локални значај. Иако се користе искључиво приватно, овакве зелене површине представљају извор свежег и чистог ваздуха, а у микроклиматском погледу и допунски резервоар санитарно-хигијенских благодети у насељу. Зеленило у оквиру парцела намењеним породичном становању треба да заузима око 30 %, а минимум 25 % површине парцеле.

Зеленило у намени спорта и рекреације

Заступљеност зеленила око спортских објеката одређује се на основу просечних норми за одржавање чистог и свежег ваздуха, па је ободом њихових комплекса потребно подићи заштитни појас. Минимално учешће уређених зелених површина износи 40%. Спортске центре потребно је уредити у парковском стилу. Распоред биљака зависи од положаја објекта, док је стазе потребно опремити урбаним мобилијаром. Главне улазе пословних објеката је потребно оплеменили цветним површинама.

Избор биљних врста треба да буде у складу са педолошким, климатским, хидролошким и другим условима локалитета и одређеном планском наменом да би се остварио максималан ефекат озелењавања.

Приликом озелењавања дати предност коришћењу аутохтоних биљака, уз употребу мањег процента егзотичних и других адекватних алохтоних врста. Комбиновати дрвеће и жбуње различитих висина (високо, средње високо и ниско) у циљу санирања негативних утицаја на животну средину ради очувања и унапређења еколошких функција локалитета.

Ограничити удео једне врсте на 10% од укупног садног потенцијала (приликом садње планирати и дати предност садњи већег броја биљних врста у односу на велике групе једне врсте дрвећа).

Обезбедити услове очувања ресурса, односно рационално коришћење земљишта приликом извођења радова. Приликом ископа сачувати површински слој земљишта обogaћен слојем квалитетног хумуса, који треба користити као подлогу за садњу вегетације након изградње.

Озелењавање унутар предметног простора треба да фаворизује аутохтоне дрвенасте и жбунасте врсте као и примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине, а по могућности, не спадају у категорију инвазивних (агресивних алохтоних) врста. На нашим подручјима сматрају се инвазивним следеће биљне врсте: дивљи дуван (*Asclepias syriaca*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), западни копривић (*Celtis occidentalis*), дафина (*Eleagnus angustifolia*), пенсилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gleditsia triacanthos*), жива ограда (*Lycium halimifolium*), петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta*), касна сремза (*Prunus serotina*), јапанска фалоба (*Reynouria syn. Fallopia japonica*), багрем (*Robinia pseudoacacia*) и сибирски брест (*Ulmus pumila*).

6.10. Услови и мере за спречавање негативних утицаја приликом изградње саобраћајних површина

Друмски саобраћај

Правила уређења и правила грађења друмске саобраћајне мреже су:

- Приликом изградње саобраћајних површина мора се поштовати Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник РС", бр. 22/15) који ближе прописује техничке стандарде приступачности којима се обезбеђује несметано кретање деце, старих, особа са отежаним кретањем и особа са инвалидитетом, разрађују урбанистички услови за планирање простора јавних, саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката и пројектовање објеката (стамбених, објеката за јавно коришћење и др.), као и посебних уређаја у њима.
- Минимална ширина тротоара за један смер кретања пешака је 1 m, а за двосмерно 1,6 m.;
- На местима где је предвиђена већа концентрација пешака као што су на пример: аутобуска стајалишта, велике трговине, јавни објекти и слично, потребно је извршити проширење пешачких стаза. По правилу, врши се одвајање пешачког од колског саобраћаја. Раздвајање се врши применом заштитног зеленог појаса

где год је то могуће. Уколико то није могуће, а услови одвијања саобраћаја захтевају заштиту пешака, морају се предвидети заштитне ограде;

- Препорука је да се тротоари изводе од монтажних бетонских елемената или плоча који могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина. Поред обликовног и визуелног ефекта, то има практичну сврху код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација);
- Увек када је могуће, тежити да бицикличка стаза буде двосмерна, тј. минималне ширине 2 m и физички одвојена од осталих видова саобраћаја. Бицикличке стазе завршно обрађивати асфалтним застором.
- Најмања планирана ширина коловоза је 3,5 m за једносмерне саобраћајнице, а 5m за двосмерне. Изузетно коловози могу бити широки 3 m само у приступним улицама. Коловозе завршно обрађивати асфалтним застором;
- На сабирним и приступним улицама могуће је применити хоризонтална конструктивна решења за смиривање саобраћаја иако то у графичком прилогу није приказано;

6.11. Мере заштите у области водне инфраструктуре

6.11.1. Снабдевање водом

Изградњом планиране водоводне мреже на простору где она тренутно не постоји, и реконструкцијом дотрајалих азбест цементних цевовода, обезбедиће се одговарајући квалитет и квантитет снабдевања водом, са могућношћу даље надоградње.

6.11.2. Канализациони систем, одводњавање и наводњавање

Изградњом планиране канализационе мреже и објеката у склопу укупног канализационог система, обезбедиће се одговарајући квалитет и квантитет одвођења отпадних вода са анализираног простора и висок степен сигурности функционисања система у периоду експлоатације, са могућношћу даље надоградње.

Градњу канализације, у оквиру грађевинског рејона, спроводити по сепаратном принципу, односно, градити независне системе за отпадну и атмосферску воду.

Захтева се II класа квалитета воде у отвореним каналима и у складу са тим мора бити усклађен квалитет воде која се упушта у отворену каналску мрежу.

У циљу заштите и одржавања мелиорационих канала планиран је заштитни појас ширине 5 m у грађевинском подручју, односно 10 m у ванграђевинском подручју мерено од горње ивице канала, обострано.

6.11.3. Одбрана од поплава

Мере за спречавање негативних утицаја на животну средину у области одбране од поплава подразумевају континуално и систематско одржавање одбрамбеног насипа, и евентуално његову реконструкција у фази експлоатације.

За смањење директних и индиректних штета од поплава, примењиваће се не инвестиционе мере на просторима угроженим поплавама, односно, ограничаваће се изградња објеката на простору угроженом високим водостајима и потпуно забранити у заштитном појасу у ширини од 50 m према брањеној зони, односно 10 m према небрањеној зони, мерено од ножице насипа.

6.12. Мере заштите у области енергетске инфраструктуре и електронских комуникација

6.12.1. Електроенергетски систем

Као заштиту од електромагнетног зрачења надземних водова и као заштиту самог вода поштовати сигурносне висине и сигурносне удаљености из Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних водова од 1 kV до 400 kV. Такође поштовати Закон о заштити од нејонизујућих зрачења и подзаконске акте. Током изградње електроенергетског вода долази до тренутне деградације земљишта услед ископа или до евентуалне сече растиња на деоницама проласка трасе вода. Неопходно је због тога, приликом постављања вода, укопавање вршити у ров, у што већој мери ручно, чиме ће се заштитити постојећа вегетација од могућег оштећења

6.12.2. Систем снабдевања топлотном енергијом

Током изградње гасовода долази до тренутне деградације земљишта услед ископа или до евентуалне сече растиња на деоницама проласка трасе гасовода. Неопходно је због тога, приликом постављања гасовода, укопавање вршити у ров, у што већој мери ручно, чиме ће се заштитити постојећа вегетација од могућег оштећења. При изградњи мерно-регулационих гасних станица (МРС) формира се заштитна мрежа или ограда око МРС која мора бити удаљена најмање 3m од спољних зидова МРС и висока најмање 2m. Растојање МРС од зграда и других објеката мора изноасити најмање 10m (за притиске до 7 бара), односно 15m (за притиске веће од 7 бара).

6.12.3. Електронске комуникације

У току експлоатације водова електронских комуникација нема негативног утицаја на животну средину, а у току изградње може доћи до привремене деградације земљишта која се неутрализује каснијим затрпавањем рова и нивелацијом са околним земљиштем.

Антенске стубове и базне станице пројектовати у складу са важећим правилницима и техничким прописима. Обавезно поштовати све одредбе о начину и периодима испитивања, границама излагања и евиденцији извора нејонизујућих зрачења.

7. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Према члану 16. Закона о стратешкој процени утицаја, Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процену утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекте заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.

За све пројекте који се буду реализовали у границама обухвата плана, утврђује се обавеза предузимања мера заштите животне средине, а за пројекте који могу имати утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину.

Студију процене утицаја за постојеће и планиране садржаје треба радити са циљем да се прикупе подаци и предвиде утицаји на здравље људи, флору и фауну, земљиште, воду, ваздух, материјална и културна добра и узајамно деловање свих чинилаца на сваком од наведених објеката, као и мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити.

8. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)

Успостављање система праћења компонената животне средине, је део стратешког одређења у очувању изузетних природних и културно-историјских вредности природног добра, уз одрживо коришћење обновљивих природних ресурса. Због тога израда катастра загађивача на територији општине и развој мониторинг система

представља један од приоритета заштите животне средине. Резултати мониторинга на најбољи начин осликавају промене у времену и простору и тиме обезбеђују могућност адекватног и правовременог реаговања, кориговања започетих активности и тестирања исправности утврђених програма заштите и развоја.

Према члану 69. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС и 14/16), циљеви Програма праћења стања животне средине су:

- обезбеђење мониторинга;
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- дефинисање мониторинга загађивача;
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача и
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

Основни параметри који треба да се прате на простору у обухвату Плана треба да обухвате главне компоненте животне средине:

- земљиште,
- воду,
- ваздух,
- буку,
- природне вредности.

Поред праћења ових основних параметара животне средине, прате се и други параметри који указују на квалитет животне средине, нпр. мониторинг отпада.

У циљу свеобухватног сагледавања свих проблема, потребно је додатно консултовати све надлежне органе и организације, како би се створила савремена мрежа која одговара свим европским стандардима, имајући у виду да је заштита животне средине веома важан сегмент нашег будућег развоја и просперитета.

Мониторинг земљишта

Активности на мониторингу квалитета земљишта на простору у обухвату Плана подразумевају праћење стања и промена у оквиру следећих параметара земљишта:

- физичко-хемијске карактеристике (општи параметри: физичко хемијски показатељи квалитета, микроелементи, тешки метали, специфични органски полутанти: угљоводоници, пестициди),
- микробиолошке карактеристике (садржај органске материје, укупан садржај органског угљеника, садржај опасних и штетних материја, тешких метала, минералних уља и др.).

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које је утврђена евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Контролу квалитета земљишта потребно је спроводити у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС и 14/16) и Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94).

Мониторинг воде

Мониторинг вода врши се у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС и 14/16), Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12), Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Службени гласник РС", бр. 74/11) и др. важећим подзаконским актима.

Испитују се следећи параметри: температура воде, температура ваздуха (на терену), боја, мирис, видљиве материје, рН, укупне суве материје, жарени остатак, губитак жарењем, суспендоване материје, таложне материје, НРК, ВРК₅ (хомогенизован узорак), ВРК₅ (филтриран узорак), амонијак, нитрати, уља (угљенотетрахлоридни екстракт), сулфати, сулфиди, хлориди, гвожђе, феноли, детерџенти (као алкилбензол сулфонат), натријум, укупни фосфор, укупни азот, калијум, електропроводљивост и беланчевине.

Подаци ових мерења треба да послуже за санацију стања, а база података за прорачуне пројектовања система за пречишћавање отпадних вода, као и за информисање и едукацију грађана из ове области.

Мониторинг ваздуха

Мониторинг треба да се врши ради процене аерозагађења на основу мерених или процењених података и добијања информација о загађујућим материјама, које доспевају у атмосферу и концентрацији око извора загађења.

Контролу квалитета ваздуха треба организовати тако да се прво изврши идентификација свих могућих присутних полутаната. Након идентификације присутних полутаната, потребно је организовати систематско испитивање квалитета ваздуха, мерењем концентрације присутних загађујућих материја.

Праћење и контрола ваздуха на предметном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 10/13), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Србије", бр. 11/10, 75/10, 63/13) и др. подзаконским актима.

Мониторинг буке

Праћење нивоа буке неопходно је извршити у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10), Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10) и др.подзаконским актима из ове области.

Мониторинг отпада

Мониторинг отпада треба вршити ради изналажења оптималних варијанти за решавање санације насталог отпада.

У циљу правилног управљања отпадом неопходно је идентификовати све врсте отпадних материја које ће се генерисати и класификовати према пореклу (опасан отпад, комунални чврст отпад, индустријски отпад). Поступање са отпадним материјама треба да буде у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 88/10 и 14/16) и осталим подзаконским актима.

Мониторинг вредности СРП "Ковиљско петроварадинског рита"

Неопходно је вршити мониторинг природних вредности СРП "Ковиљско петроварадинског рита" са циљем очувања овог вредног станишта.

Предвиђање промена параметара квалитета животне средине на подручју плана

На основу свих података, користећи информациони систем заштите животне средине, могуће је предвидети, спречити еколошке катастрофе и утврдити оптималне мере за санацију и рекултивацију.

Подаци о стању и квалитету животне средине првенствено треба да буду усмерени на формирање информационих основа за функционисање система, што значи планирано и перманентно формирање записа у бази података система о измереним и утврђеним вредностима параметара квалитета свих елемената животне средине.

Припрема и извођење превентивних активности заштите животне средине

Превентивне активности на заштити животне средине се припремају и извршавају на основу предвиђања промена стања животне средине, и посредно, на основу анализе стања и квалитета животне средине. Припреме и извођење превентивних активности на заштити животне средине треба да обухватају:

- оперативни план превентивних активности заштите животне средине,
- израду планова превентивног деловања на појединачним локалитетима,
- израду планова потребних ресурса за планиране превентивне активности на заштити животне средине,
- припрему неопходне оперативне документације за извођење превентивних активности,

- израду подлога за надзор и контролу извођења превентивних активности заштите и контролу квалитета извршених поступака на заштити животне средине.

9. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10).

Будући да су досадашња искуства недовољна у примени стратешке процене предстоји решавање бројних проблема. У досадашњој пракси стратешке процене планова присутна су два приступа:

- 1) технички: који представља проширење методологије процене утицаја пројеката на планове и програме где није проблем применити принципе за ЕИА (процену утицаја на животну средину),
- 2) планерски: који захтева битно другачију методологију из следећих разлога:
 - планови су знатно сложенији од пројеката, баве се стратешким питањима и имају мање детаљних информација о животној средини,
 - планови се заснивају на концепту одрживог развоја и у већој мери поред еколошких обухватају друштвена и економска питања,
 - због комплексности структура и процеса, као и кумулативних ефеката у планском подручју нису примењиве симулационе математичке методе,
 - при доношењу одлука већи је утицај заинтересованих страна и нарочито јавности, због чега примењене методе и резултати процене морају бити разумљиви учесницима процеса процене.

Због наведених разлога у пракси стратешке процене користе се најчешће експертске методе као што су: контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријална анализа, просторна анализа, SWOT анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика итд.

Као резултанта примене било које методе појављују се матрице којима се испитују промене које би изазвала имплементација плана и изабраних варијанти

(укључујући и ону да се план не примени). Матрице се формирају успостављањем односа између циљева плана, планских решења и циљева стратешке процене са одговарајућим индикаторима.

У овој стратешкој процени примењена је методологија процене која је код нас развијана и допуњавана у последњих неколико година ^{1 2 3} и која је углавном у сагласности са новијим приступима и упутствима за израду стратешке процене у Европској Унији. ⁴

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико фаза, и то:



¹ Стојановић Б., Процена утицаја на животну средину и услови за заштиту и унапређење животне средине, Секторски прилог за „Генерални план Приштине“, ИАУС, 1996

² Стојановић Б., Управљање животном средином у просторном и урбанистичком планирању – Стање и перспективе, у монографији "Новији приступи и искуства у планирању", ИАУС, 2002, стр.119-140

³ Стојановић Б., Н. Спасић, Критички осврт на примену закона о стратешкој процени утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању, ИЗГРАДЊА, Бр.1, 2006, стр. 5-11

⁴ A Source Book on Strategic Environmental Assessment of Transport Infrastructure Plans and Programs, European Commission DG TREN, Brussels, October 2005

Анализирајући поступак израде Извештаја, може се закључити да се он састоји, углавном говорећи из четири фазе:

- полазне основе, анализа и оцена стања,
- процена могућих утицаја на животну средину,
- мере заштите животне средине,
- програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза, потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Извештај о стратешкој процени ради се у фази израде Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ. Оба документа биће изложена на јавни увид са обезбеђењем учешћа јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени.

Тешкоће при изради Стратешке процене утицаја на животну средину

У процесу израде Стратешке процене утицаја Плана на животну средину нису уочене тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера предметног Плана на животну средину. За оцену стања животне средине извршена је процена на основу постојећих података о стању животне средине планског подручја, услова надлежних институција, природних карактеристика, као и друге доступне документације.

У поступку израде Извештаја, успостављена је сарадња са заинтересованим органима и организацијама, овлашћеним институцијама и надлежним органом за послове заштите животне средине.

Уочене тешкоће, значајне за квалитетну процену стања животне средине и ток процене утицаја стратешког карактера су:

- непостојање јединствене методологије за израду Стратешке процене утицаја на животну средину,
- непостојање података који се односе на мониторинг животне средине на простору у обухвату плана.

10. ЗАКЉУЧЦИ ИЗВЕШТАЈА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена утицаја о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ на животну средину, урађена је у поступку израде **Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ**, на основу Решења о изради стратешке процене утицаја измена и допунама Плана генералне регулације насељеног

места Ковиљ на животну средину, бр. V-35-286/24 од 24.05.2024. године које је донела Градска управа за урбанизам и грађевинске послове.

Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

На основу валоризације простора и процењених утицаја предложене су мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити. Мере заштите животне средине односе се на укапан простор и непосредно окружење, на постојеће и планиране делатности и мере заштите животне средине које се односе на укупну инфраструктуру.

Заштита екосистема у условима све веће фрагментације станишта, на простору намењеном породичном становању, спорту и рекреацији, заштитном зеленилу и саобраћајним површинама, обезбеђена је очувањем и повезивањем зелених појасева, контролисаним коришћењем простора и применом мера које ублажавају негативне утицаје урбанизације и саобраћаја.

Потенцијалне проблеме са аспекта угрожавања и заштите животне средине треба посебно проучити, и за нову изградњу објеката која се налази на списку у Уредби о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр.84/05), мора се урадити Студија о процени утицаја на животну средину.

Резимирајући утицаје Плана на животу средину и елементе одрживог развоја, може се констатовати да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор. Мањи негативни утицаји које је могуће очекивати реализацијом планских решења су ограниченог интензитета и просторних размера. Да би се овакви утицаји свели у оквире који неће оптеретити капацитете простора, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја плана на животну средину.

Планско решење усаглашено је са достављеним условима надлежних институција.

11. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ПРОПИСИ:

- Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 , 95/18-др.закон и 94/2024 – др.закон),
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 94/24),
 - Закон о путевима ("Службени гласник Републике Србије", бр. 41/18),
 - Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 94/2024),

- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08),
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94),
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр.62/06, 65/08 и 41/09);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", број 36/09);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/2023);
- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду ("Службени гласник РС", број 36/09, 95/18-др.закон);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", број 92/10 и 77/21);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 51/25),
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10, 63/13),
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18-др.закон),
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 50/12),
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 96/21),
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10),
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/2023),
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", бр. 92/10, 77/21),
- Правилник о условима и начину сакупљања, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник РС", бр. 98/10),
- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16, 95/18-др.закон и 71/21),
- Закон о културним добрима (Службени гласник РС", бр.71/94, 52/11 - др. закон и 99/11 - др. закон, 6/20 др.закон, 35/21 др.закон,129/21 др.закон , 76/23 др.закон),

- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", број 56/10);
- Уредба о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник РС", број 92/10);
- Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник РС", број 98/10).

12. . ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

1. Извод из Плана генералне регулације насељеног места Ковиљ.....	A3
2. Орто-фото снимак	A4
3. План намене површина.....	A3
4. Инжењерско - геолошка карта	A4
5. Педолошка карта	A4